

انواع دارایی در حسابداری چیست؟ تعریف و دسته بندی دارایی

دارایی در واحد های تجاری دارای منافع در آینده هستند. قابلیت زیادی در تبدیل آن به پول نقد و استفاده عملیاتی دارد. دارایی دارای خصوصیات مخصوص خود هستند و انواع مختلفی دارند. با مطالعه این مقاله با انواع دارایی در حسابداری و طبقه بندی هر کدام از آن ها آشنا خواهید شد.

دارایی در حسابداری چیست؟

دارایی سازمان ها منابع اقتصادی هستند. اغلب واحد های تجاری از حساب دارایی استفاده می کنند. دارایی در سمت راست معادله حسابداری قرار دارد. دارایی شامل تمامی املاک و مستقالات، ماشین آلات و تجهیزات و یا برند تجاری و ... می شود و جریان نقدی آینده را در زمان های طولانی مدت فراهم می کند. دارایی همان ارزش اقتصادی که قابلیت مبادله شدن دارند و در رشد توسعه سازمان ها و بنگاه های اقتصادی نقش مهمی ایفا می کند. در ادامه این مقاله ما دارایی ها را از ابعاد مختلف بررسی می کنیم. تقسیم بندی دارایی در حسابداری با توجه به ویژگی هایشان متفاوت است. دارایی ها بر اساس قابلیت نقد شوندگی شان به دارایی های جاری و ثابت تقسیم می شوند. و اگر بر اساس قابلیت فیزیکی بخواهیم دسته بندی کنیم به دارایی های مشهود و غیر مشهود طبقه بندی می شود. در مواردی که بخواهیم دارایی را از منظر کاربردی بررسی کنیم، طبقه بندی دارایی در حسابداری به صورت عملیاتی و غیر عملیاتی است. تمامی موارد مذکور در بالا در ادامه مقاله بطور کامل شرح داده خواهد شد.

ویژگی های دارایی در حسابداری

دارایی ویژگی های مخصوص خود را دارند که مهمترین آن منابع، مالکیت و ارزش اقتصادی دارایی می باشد. دارایی ها قابل تبدیل به وجوه نقد هستند و از دارایی ها استفاده های کاربردی برای سرمایه گذاری می شود.

منابع: دارایی ها منابعی هستند که شرکت ها را برای رسیدن به منافع اقتصادی آینده شون از آن ها استفاده می کنند.

مالکیت: دارایی ها دارای مالکیت هستند و قابل تبدیل به وجوه نقدی و یا معادل های پول نقد دیگر هستند.

ارزش اقتصادی: دارایی ها قابل معاوضه یا فروخته شدن هستند چرا که دارای منافع هستند.

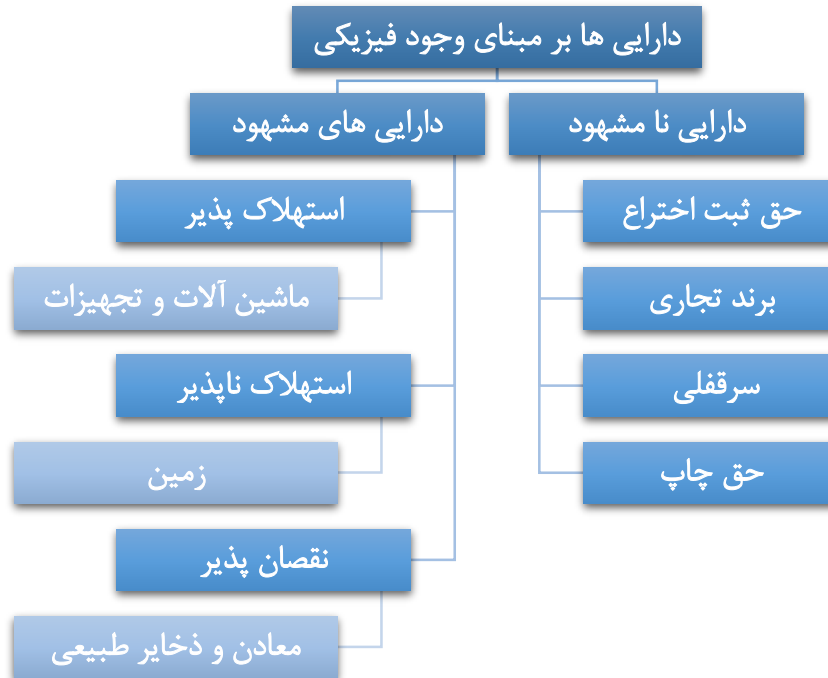
اهمیت تقسیم بندی انواع دارایی در حسابداری

تقسیم بندی دارایی از آن نظر حائز اهمیت است که فرصت های مناسب در اختیار شرکت ها قرار می دهد. ترازنامه ی شرکت مهمترین سند مالی آن شرکت است. با تنظیم درست یک ترازنامه می توان فرصت های سرمایه گذاری مناسبی پدید آورد. دارایی های یک شرکت و شناخت آن حسابداران را برای تهیه ترازنامه همراهی می کند. شناخت دارایی ها ما را در تقسیم بندی انواع دارایی در حسابداری کمک می کند. تقسیم بندی درست دارایی امکان تجزیه و تحلیل درست به سرمایه گذار می دهد.

دسته بندی دارایی ها در حسابداری

• تقسیم بندی دارایی ها بر مبنای وجود فیزیکی

طبقه بندی دارایی در حسابداری بر اساس قابلیت شهودی و غیر شهودی آن ها است. که در ادامه هر یک را به طور کلی توضیح می دهیم.

دارایی مشهود : دارایی با موجودیت عینی است، در واحد های تجاری به طور موثری از آن استفاده می شود. که خود دارای طبقه بندی مخصوص است. این گروه از دارایی ها می توانند استهلاک پذیر و یا غیر قابل استهلاک باشند. دارایی های استهلاک پذیر به مرور زمان مستهلک می شوند مانند ماشین آلات و تجهیزات. در مواردی که دارایی استهلاک پذیر نباشد، عمر نامحدودی دارد و در مرور زمان و یا با استفاده از آن مستهلک نمی شود مانند زمین . دارایی ها ممکن است نقصان پذیر باشند که در این حالت بر اثر استخراج تهی می شوند. مانند تمامی معادن و ذخایر طبیعی . دارایی ها مشهود در ترازنامه با عناوین زیر نمایش داده می شوند.

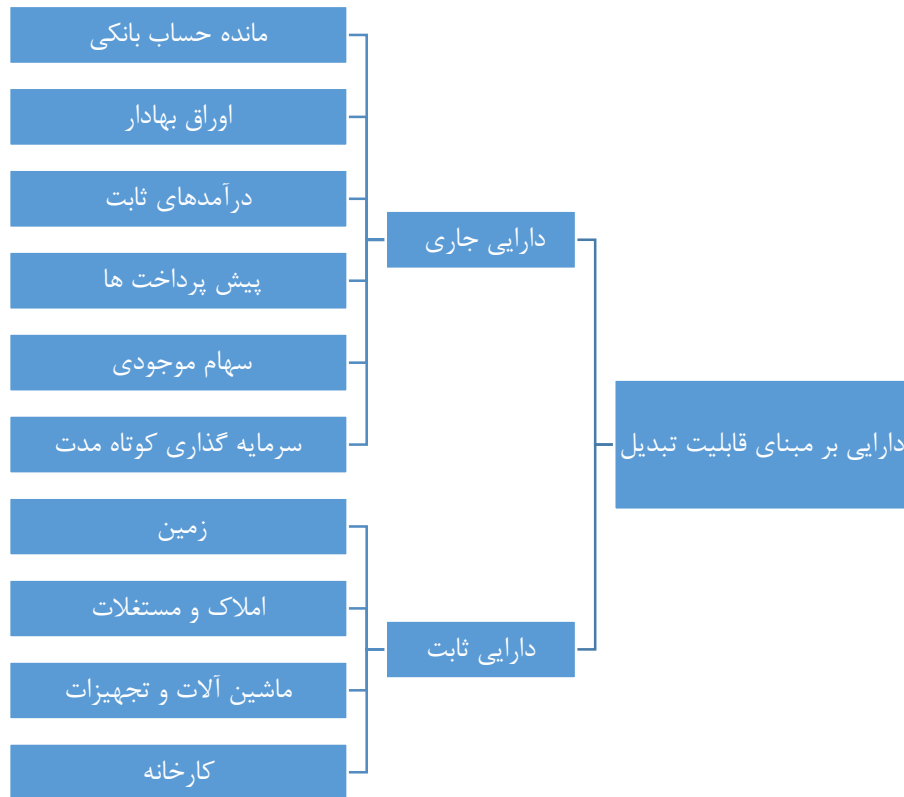
۱. دارایی مشهود بلند مدت
۲. دارایی سرمایه ای
۳. اموال و دارایی های ثابت

دارایی های نا مشهود: دارایی های نا مشهود موجودیت عینی ندارند. قابل مشاهده نیستند. مواردی مانند:

- حق ثبت اختراع
- برند تجاری
- حق چاپ
- سرقفلی

- تقسیم بندی دارایی ها بر مبنای قابلیت تبدیل

یکی دیگر از روش های طبقه بندی دارایی در حسابداری بر اساس قابلیت تبدیل و یا همان نقدشوندگی دارایی است. تقسیم بندی دارایی در حسابداری به دارایی ثابت و دارایی جاری است.

دارایی جاری: این دارایی ها قابلیت نقد شوندگی بالایی دارند و سریعاً به وجوه نقد تبدیل می شوند. دارایی های جاری طول عمر کوتاهی دارند و به آن دارایی های نقدی نیز گفته می شود. در ادامه به چند نوع از دارایی های جاری اشاره می کنیم

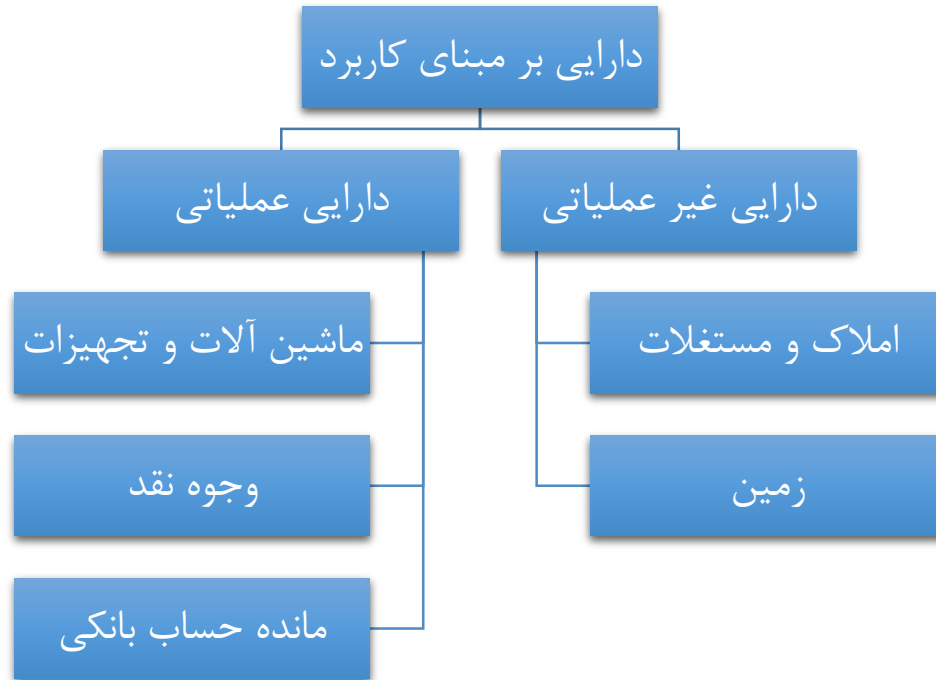
- سهام موجودی
- اوراق بهادار
- ممانده های بانکی
- درآمدهای ثابت و حساب شده
- پیش پرداخت ها
- سرمایه گذاری های کوتاه مدت

دارایی ثابت: دارایی ثابت دارای ماهیتی ثابت هستند، قابلیت تبدیل به وجوه نقد را دارا نمی باشند. این دارایی ها برای تبدیل شدن به وجوه نقد روالی را باید طی کنند که ممکن است طولانی مدت باشد. دارایی های ثابت، دارایی های غیر جاری محسوب می شوند. در ادامه به چند نمونه از دارایی های ثابت اشاره می کنیم.

- زمین

- ساختمان و مستغلات
- ماشین آلات و تجهیزات
- کارخانه

- تقسیم بندی دارایی ها بر مبنای کاربرد و نوع استفاده

اگر بخواهیم دارایی ها را از طریق قابلیت استفاده آن ها طبقه بندی کنیم، به دو دسته عملیاتی و غیر عملیاتی قابل تبدیل است. دارایی عملیاتی: دارایی عملیاتی به صورت روزانه در مشاغل قابل استفاده می باشد. که وجوه نقد، مانده حساب های بانکی، ماشین آلات و تجهیزات از این نوع دارایی های محسوب می شوند .

دارایی های غیر عملیاتی: در صورتی که دارایی فاقد فعالیت های روزانه باشد و برای منافع آتی تهیه شده باشد که میتوان به املاک و مستغلات و یا زمین های خریداری شده اشاره کرد.

تشخیص دارایی ها و دارایی های خالص

دارایی خالص اصطلاحی است که حسابداران برای تفاوت قائل شدن بین کل دارایی ها و بدهی های سازمان از آن استفاده می کنند. در معادله حسابداری معنی دارایی کل بدهی ها و حقوق صاحبان سهام است پس می توان گفت دارایی خالص و حقوق صاحبان سهام یکسان است. به عبارت دیگر نشان دهنده تفات کل دارایی و کل بدهی ها هستند.

کل دارایی = بدهی + حقوق صاحبان سهام

دارایی خالص = کل دارایی ها - کل بدهی ها

چگونگی ثبت انواع دارایی در حسابداری

انواع دارایی ها در حسابداری در ستون سمت راست ترازنامه به ثبت می رسد. ترازنامه شامل دارایی بدهی و حقوق صاحبان سهام است که از تفاوت دارایی و بدهی بدست می آید. تقسیم بندی دارایی در حسابداری به سمت سود، حساب های دریافتی، بدهی کوتاه مدت و بدهی بلند مدت است.

- وجوه نقد: حساب وجوه نقد، آثار نقدی مبادلات واحد تجاری را نشان می دهد. سپرده ثابت، چک، مانده حساب بانکی و ... از انواع وجوه نقد به شمار می آیند.
- اسناد دریافتی: واحد تجاری ممکن است کالا و یا خدمات خود را بصورت اعتباری و در ازای دریافت سند کتبی از خریدار به فروش می رسد. مشتری تعهد می کند در آینده مشخص مبلغ معینی را به واحد تجاری پرداخت کند.
- حساب های دریافتی: ممکن است واحد تجاری کالا و یا خدمات خود را بصورت اعتباری و براساس تعهد شفاهی مشتری به پرداخت وجه، به فروش رساند.
- پیش پرداخت هزینه: اغلب واحد های تجاری بهای برخی از هزینه ها را از قبل، پرداخت می کنند. این پیش پرداخت ها به عنوان دارایی محسوب می شوند.
- زمین: حسابی است که بیانگر بهای تمام شده زمین های متعلق به یک واحد تجاری می باشد و در عملیات آن واحد مورد استفاده قرار می گیرد.
- ساختمان: بهای تمام شده ساختمان ها نظیر دفتر کار، انبار و گاراژ در حساب ساختمان ثبت می شود.
- اثاثیه و تجهیزات: یک واحد تجاری برای هر گروه از اثاثیه ممکن است حساب جداگانه در نظر بگیرد. حساب تجهیزات بیانگر بهای تمام شده تجهیزات است

در صورت نیاز حساب های مجزایی برای دارایی های دیگر مورد استفاده قرار می گیرد. بنگاه های اقتصادی برای نشان دادن سرمایه گذاری های خود در سهام و اوراق قرضه سایر شرکت ها از حسابی به نام حساب سرمایه گذاری استفاده می کنند